

29.3.2020

לכבוד

משה בר-סימן טוב

מנכ"ל משרד הבריאות

בפקס: 02-5655966 (3 עמודים כולל)

שלום רב

דחוף!

הנדון: הנגשת מתחמי בדיקות לאיתור חולים ונשאים בנגיף הקורונה בכפרים הלא מוכרים בנגב

הריני לפנות אליכם בדרישה להורות על הקמה והפעלת מתחמי בדיקה במתכונת "היבדק וסע" בנגב באזור הכפרים הלא מוכרים ולחילופין להפעיל תחנות ניידות לביצוע בדיקות לאימות ההידבקות בנגיף הקורונה, והכל כמפורט כדלקמן:

1. כידוע, בנגב מתגוררים כ-135,000 אזרחים ותושבים בכפרים בדואים. 37 מהכפרים הנ"ל אינם מוכרים כלל על ידי המדינה ואשר רק בשלושה מהם יש קופות חולים (עבדה, ואדי אלנעם ואלזרנוק). כמו כן קיימים 11 כפרים שהוכרו על ידי המדינה אך בהליכי תכנון ואשר ב-9 מהם יש קופות חולים (אום בטין, דריג'את, קסר אלסר, אבו תלול, מולדה, ביר הדאג', תראבין אלסאנע, אבו קרינאת, אלסייד). גם בקופות החולים הנ"ל, בימים רגילים, היקף השירות הינו נמוך והקופות מופעלות בממוצע של יומיים בלבד. הכפרים הנ"ל פרוסים לאורך כביש 31 צפון מזרחית לבאר שבע, כביש 25 מזרחית לבאר שבע וכביש 40 דרומית לבאר שבע.

2. לאור התפשטות נגיף הקורונה קיים חשש כבד כי לא יהא מענה הולם למאבק בנגיף ובהתפשטותו לכלל התושבים הבדואים בנגב הן אלו המתגוררים בכפרים הלא מוכרים והן אלו המתגוררים בכפרים שהוכרו אך עדיין בהליכי תכנון. חשש זה מתחיל לקבל ביטוי לאחר אימות 5 חולים בדואים מהנגב שנדבקו בנגיף הקורונה: 2 ברהט, 1 מכסיפה, 1 מכפר אלסיר ו-1 מאלעזאזמה. לצערנו החשש להתפשטות הנגיף בהיקפים רחבים הינו עניין של ימים בודדים. לפי המידע שהועבר אלינו מהשטח, מתברר כי אותם חולים לא שמרו על "מרחק חברתי" בתקופה האחרונה כך שהחשש לקיומם של חולים ונשאים נוספים הינו כבד מאוד.

3. איתור חולים ונשאים הפך לאחד הכלים העיקריים ביותר מטעם משרד הבריאות על מנת לאתר אנשים אלו הן כדי להעניק להם מענה רפואי והן כדי להזהיר אנשים שהיו סביבתם להיכנס לבידוד. לצורך כך וכידוע מפעיל המשרד ארבע תחנות "היבדק וסע" בתל אביב, ירושלים, חיפה ומתחם אחד באור השוק בבאר שבע. מתחם אחרון זה הינו היחיד הממוקם בנגב והוא אמור לשרת את כלל האוכלוסייה במחוז הדרום.

P.O. Box 8921 Haifa 31090 Israel Tel: (972)-4-950-1610 Fax: (972)-4-950-3140

חיפה 31090, ص.ب 8921 هاتف 04-9501610 فاكس 04-9503140
חיפה 31090, ת.ד. 8921 טלפון 04-9501610 פקס 04-9503140

Email: adalah@adalah.org

<http://www.adalah.org>

4. אולם, וכידוע, מרבית הכפרים הלא מוכרים ואלה שהוכרו אך בהליכי תכנון, בהן מתגוררים התושבים הבדואים מרוחקים מהעיר באר שבע. קיימים כפרים המרוחקים יותר משעת נסיעה ברכב מבאר שבע. כך למשל, הכפרים הלא מוכרים רח'מה, עבדה, בקיעה, אום בדון. מתוקף ההכרזה על מצב החירום בעקבות התפשטות הנגיף, גם בוטלה התחבורה הציבורית, שממילא הופעלה בתדירות נמוכה מאוד מהכבישים הראשיים הסמוכים לכפרים לבין באר שבע. רבים מהתושבים אין להם רכבים וניידותם הינה מועטה במיוחד בקרב הנשים ביניהם שכמעט ומרביתן אינן מחזיקות אף ברישיון נהיגה. בגלל המרחקים הגדולים הנ"ל, עבור רבים מהתושבים הנסיעה לבאר שבע הינה מאמץ כבד וגדול וקיים חשש כי גם אם יופיעו אצל חלקם סימפטומים להידבקות במחלה, הם לא ייסעו לבאר שבע כדי להיבדק, דבר שיעלה את רמת הסיכון להידבקות במחלה בשיעורים גבוהים מאוד.

5. במצב הדברים הנ"ל, מבוקש להציב מתחם "היבדק וסע" במרכז הנגב שיהא נגיש לתושבי הכפרים הלא מוכרים ולמנוע מהם את המאמץ הרב בנסיעה אל העיר באר שבע. לחילופין, מבוקש להנגיש בדיקות אלו באמצעות ניידת מטעם המשרד הבריאות שתסתובב באזורים בנגב בהן מרוכזות האוכלוסייה הבדואים בנגב. נבקש לציין בהקשר זה כי טיפולים רפואיים מונעים הוקמו בחלק מהכפרים

6. אי מתן מענה הולם ושוויוני לתושבים הבדואים בנגב באמצעות הנגשת הבדיקות לאיתור חולים ונשאי נגיף הקורונה באזורי הכפרים הלא מוכרים עלול לפגוע באופן מוחשי בזכותם לבריאות, בזכותם לחיים ובזכות לשלמות הגוף. שכן התפשטות הנגיף הינה בלתי נמנעת ונדרשים כבר כעת נקיטת צעדים מונעים בטרם יהא מאוחר מידי. הצורך המיוחד שנובע ממצב החירום הנוכחי מחייב שקילת מכלול השיקולים הנוגעים להנגשת שירותי בריאות הן טיפוליים והן מניעתיים, לרבות מתחמי ה"היבדק וסע" בכפרים הבדואים בנגב.

7. יצוין כי החובה להנגיש שירותי בריאות באופן שוויוני מקבלת משנה תוקף מכוח חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. בעניין **קו לעובד** נקבע כי בהקשר זה, כי "קבלת שירותי בריאות חיוניים ברמה הבסיסית ביותר הנדרשים להגנת החיים והבריאות, היא נגזרת של הזכות לכבוד האדם" וכי "הפליה בהספקת שירותי בריאות עלולה לעלות לכדי פגיעה חוקתית בזכות לשוויון" (בג"ץ 1105/06 **קו לעובד נ' שר הרווחה**, פסקה 59 לפסק דינה של השופטת ארבל ופסקאות 2-3 לפסק דינה של השופטת ברק ארז (פורסם בנבו, 2013).

8. לאור האמור לעיל הנכם נדרשים להנגיש את מתחמי "היבדק וסע" עבור התושבים הבדואים המתגוררים בנגב בין אם באמצעות הקמת מתחמי בדיקה קבועים ובין באמצעות מתחמים ניידים שיאפשרו נגישות לכלל הכפרים הפרוסים בנגב ומרוחקים מהעיר באר שבע.

9. לאור דחיפות העניין, נא התייחסותכם תוך 24 שעות.

בכבוד רב,
סאוסן זהר, עורכת דין

העתקים :

1. הלשכה המשפטית של משרד הבריאות, בפקס : 02-5655972

2. פרופ' מיכאל גדלביץ, רופא מחוז דרום במשרד הבריאות, בפקס : 08-6280286